

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Opvs De Iudiciis Divinis, Qvae Devs In Hoc Mvndo Exercet

Accessit index concionatorius in omnes totius anni dies Dominicos &
Festos, ab ipso Auctore confectus

Stengel, Georg

Ingolstadii, 1651

2. Nullam à Fato esse necessitatem, neq[ue] stellas in libera mortalium
negotia dominari.

urn:nbn:de:hbz:466:1-45653

quarum prima colum tenet; altera net; tertia filum diffringit. Ab hoc filo vita pendet. Hæ textrices anus omnia negotia mortaliū dispensant, apud istos, infallibili quadam necessitate. Huic laqueum torquent, illi nent diadema. Actum est de homine, quàm primùm natus est, rata sunt omnia, si istis credas; sub Ioue natus, certus est de sceptro; sub Mercurio, certus de patibulo.

Præfens est iste scopulus, vt supra quoq; memini me dicere, ad homines in desperationem, nostra quoq; ætate, prò dolor, inducendos. Qui etsi ipsa *Fati* explicacione supra allata, satis maneat repulsus, hîc tamen paulò enucleatiùs est destruendus. Multi enim *Fati* legibus ita addicunt astringuntque omnia, vt libertatem arbitrij manifestè tollant. Quidam namque opinantur, *Fatum esse naturalem quandam ac necessariam rerum consequentiam*; eamque ex ipsis astris deducunt. *Homines quando Fatum audiunt*, inquit S. Augustinus, *non intelligunt, vsitata loquendi consuetudine, nisi vim positionis siderum qualis est, quando quis nascitur, vel concipitur.* Alij inquirunt, *Fatum esse indeclinabilem rerum seriem, & catenam, per aterna consequentia ordines, semet implicantem.* De primis Poëta ait: *Nota Mathematicis genesis tua.* Secundi seipsos, ac alios secum, catenâ illâ implicant. Vtrique in *Fato* fiunt fatui: illi quia astris, quibus sapiens dominatur, nimiam tribuunt potestatem; isti, quia non satis dispiciunt, quale sit inter facta & facienda discrimen. Nam etsi quod factum est, infectum fieri nequit; id tamen, quod faciendum est, non ita faciendum est, vt liberè nō sit faciendum, aut vt etiam omitti non possit. Tametsi ergo *Fatum*, prout Ethnici sumebant, significabat aliquam in euentis necessitatem, immo etiam necessitatem in ipso Deo; prout tamen ab Aristotele, & rectè sentientibus accipitur, non solùm non infert necessitatem in Deo, cum Deus liberè ordinet fatum; sed etiam in agentibus liberis creatis non ponit necessitatem, cum causæ proximæ in effectum influentes, influant iuxta modum eius. Quocirca, si sint liberè, influunt cum libertate, seu libertate non euersâ. Nulla ergo neq; à stellis, neq; ab vlla serie causarum est *necessitas antecedens*. Ita est, non lucent in cœlo sidera otiosè; alios in iram, alios in flaccidum quendam languorem; alios lætos, subtristes alios gignunt; nulli tamen sanæ mentis homini ingerunt necessitatem, nulli adimunt libertatem. Potest lætus tristari, & tristis naturâ, lætari: neque sanè quisquam in lætissimos cachinnos effusior est,

II.

S. Augustin.
lib. 5. de Ci-
uit. cap. 1.

Kk

quàm

quàm cum melancholicus in risum atq; iocum erumpit. Qui autem, ex positura stellarum, bella, victorias, incendia, nuptias, magnatum mortes, prodiciones, fœdera, pacem, amicitias, inimicitias promittunt & antedicunt, malo astro nati, & planè calendario indigni sunt. Nec enim merentur, inter Sanctos scribi, qui docere audent quod Sancti omnes refutauerunt.

III.

S. Ambros.
super epist.
ad Coloss. c.
2.

Pugnat contra fatales stellas, cum Apostolo, D. Ambrosius, qui primò astrologiam hanc ostendit fidelibus esse periculosam his verbis: *Videte, ne quis vos depradetur, per Philosophiam & inanem fallaciam, secundum traditionem hominum, secundum elementa huius mundi, & non secundum Christum &c.* Deinde indicat, quoniam eiusmodi astrologiæ se mancipent. *Quia quæ ad præsens sunt, & cernuntur oculis suavia, & oblectabilia videntur, aliquantos seducunt, qui spiritualem rationem despiciendam & ridendam putant desperatione futuri, omnem vim astris assignantes, carnali rationi obnoxii, ne graua credenda sint, sustolli posse in cœlum, neue leuia, venire ad terras, aut aliquid corporeum, sine rerum admixtione generari, repugnantes potentia ac prouidentia Dei. Hanc ergo tertio traditionem vel philosophiâ fallacem & inanem appellat, quia non à potentia Dei ordinata est, sed ab imbecillitate ratiocinationis humane, quæ potentiam Dei, intra scientiam suam coarctat.*

Idem. lib. 4.
Hexam. c. 4.

Quarto docet, in quanta absurda abducatur hæc opinio. *Nonnulli natiuitatum, inquit, tentauerunt exprimere qualitates, qualis futurus sit unusquisq; qui natus sit: cum hoc non solum vanum, sed etiam inutile querentibus, impossibile pollicentibus. Quid enim tam inutile, quàm ut unusquisq; persuadeat sibi hoc esse, quod natus est? Nemo ergo debet vitam suam, studium, morésq; mutare, emitti, quo melior fiat. Sed in ea persuasionem neg, probum potes laudare, nec condemnare improbum, qui necessitati natiuitatis suæ respondere videtur. Et quomodo Dominus aut bonis præmia proposuit, aut improbis pœnas, si facit necessitas disciplinam? & conuersationem stellarum cursus informat? Et quid est aliud quàm hominem de homine exuere, si nihil moribus, nihil institutioni, nihil studio relinquitur? Quintò exemplis hanc vanitatem euertens pergit: *Quàm multos videmus ereptos criminibus, atq; peccatis, in meliorem statum esse conuersos? Redempti sunt Apostoli, & congregati ex peccatoribus: non utiq; natiuitatis suæ hora, sed Christi eos sanctificauit aduentus, & hora Dominicæ passionis redemit à morte. Læto ille damnatus capitis, ille cum Domino crucifixus, non beneficio natiuitatis suæ, sed fidei confessione ad Paradisi æterna transiuit.**